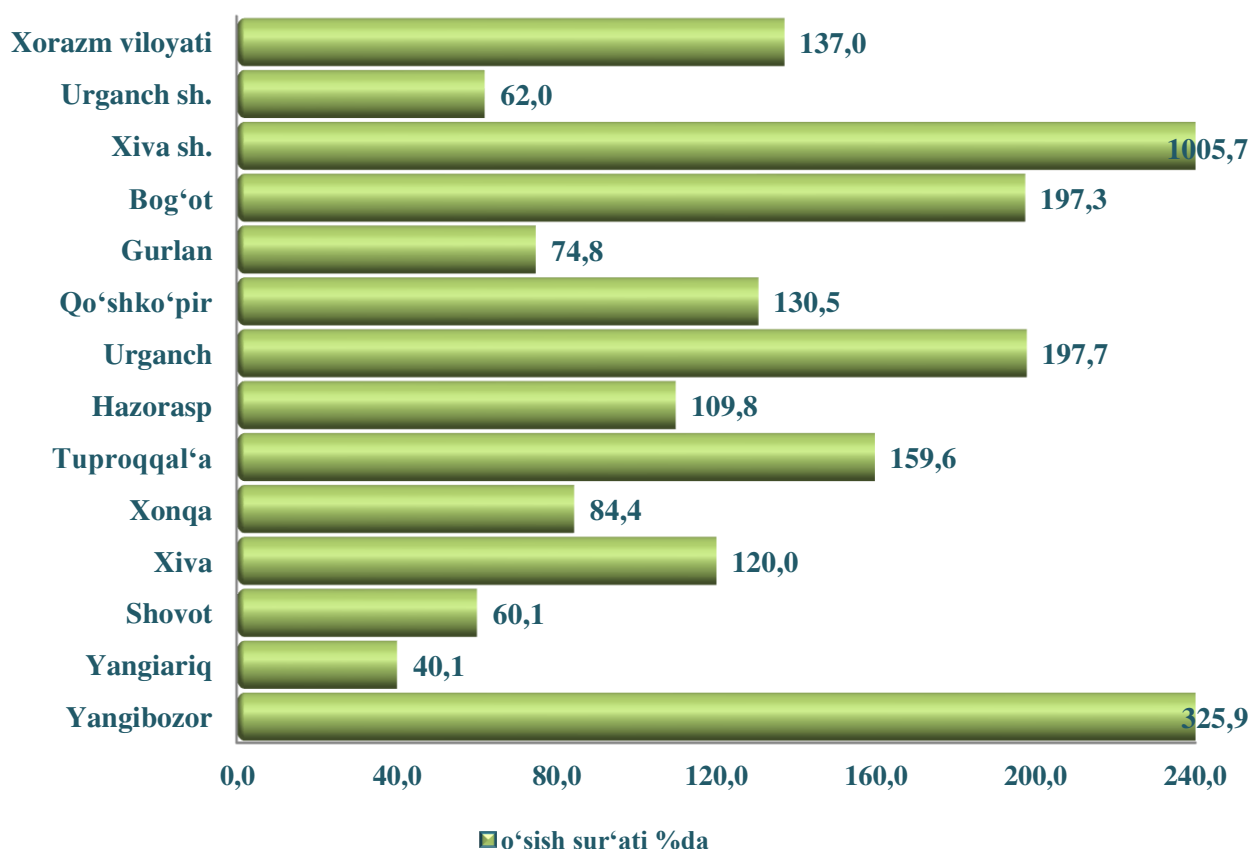

IV. INVESTITSIYALAR VA QURILISH

2024- yil yanvar-mart oylarida viloyatning iqtisodiyot va ijtimoiy sohalarini rivojlantirish uchun jami moliyalashtirish manbalari hisobidan 2489,6 mlrd. so‘m miqdorida asosiy kapitalga investitsiyalar kiritilib, 2023- yilning shu davriga nisbatan 137,0 % ni, shundan xorijiy investitsiyalar va kreditlar 1589,6 mlrd. so‘mni (jamiga nisbatan ulushi 63,8 %) tashkil etdi.

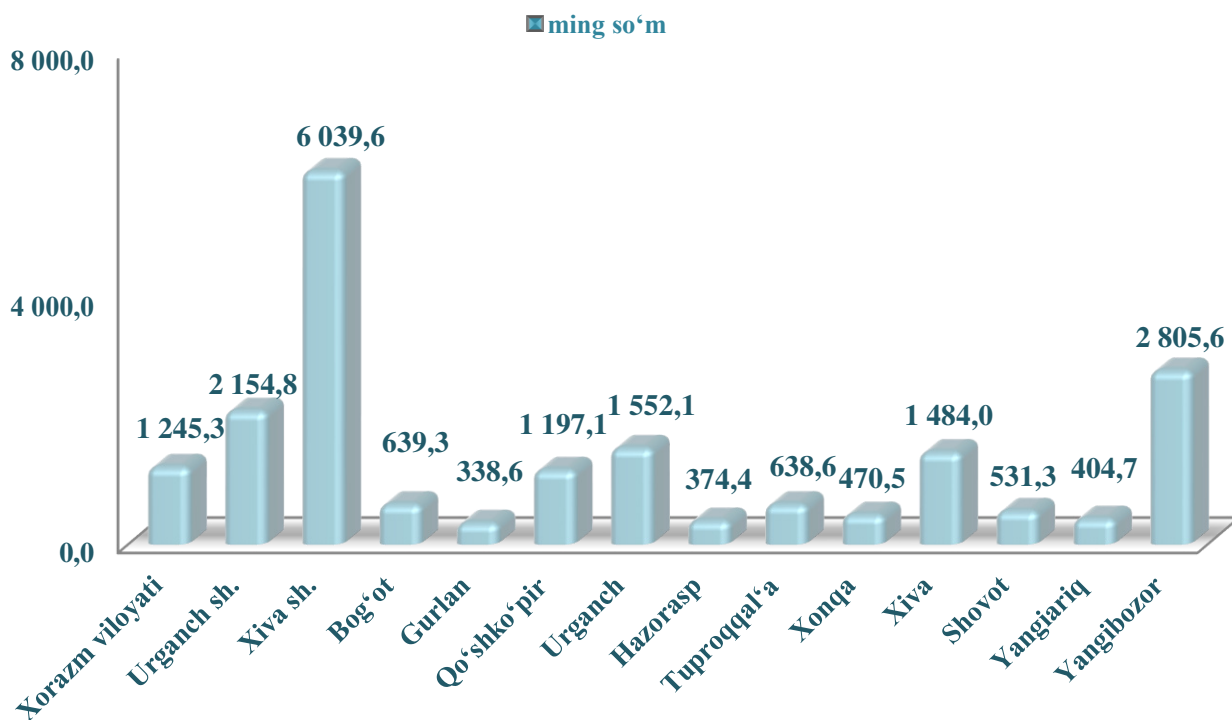
2024-yil yanvar -mart oylarida asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning o‘shish sur‘atlari

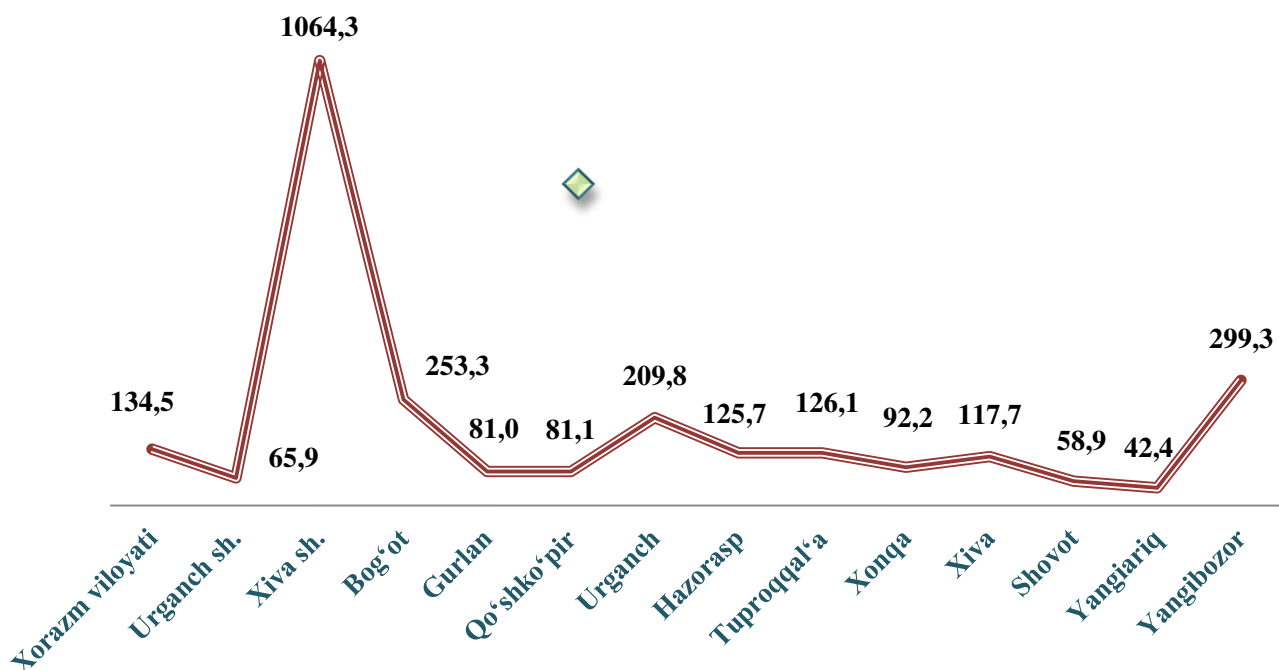
2024- yilning yanvar- mart oylarida jami asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning deyarli yarmidan ko‘pi, ya‘ni 61,0 % viloyatning 4 ta hududi hissasiga to‘g‘ri keladi, jumladan, Xiva shahri 24,0 %, Urganch shahri 13,3 %, Urganch tumani 13,3 %, Yangibozor tumani 10,4 %.

Viloyatning ayrim tumanlarida asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning yuqori o‘shish sur‘atlari kuzatildi. Jumladan, o‘tgan yilning shu davriga nisbatan Xiva shahri 10,0 m., Yangibozor tumani 3,3 m. %, Urganch tumani 197,8 %, Bog‘ot tumanida 197,3 %, ga o‘shish kuzatildi.

Aholi jon boshiga asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar

Aholi jon boshiga asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar (% da)

2024- yilning yanvar–mart oylarida aholi jon boshiga hisoblangan asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar hajmi bo'yicha yuqori ko'rsatkichlar Xiva shahrida 6 039,6 ming so'm (1 064,3%), Yangibozor tumanida 2 805,6 ming so'm (299,3 %) va Urganch tumanida 1 552,1 ming so'm (209,8 %) darajada qayd qilindi.

Moliyalashtirish manbalari bo'yicha asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar

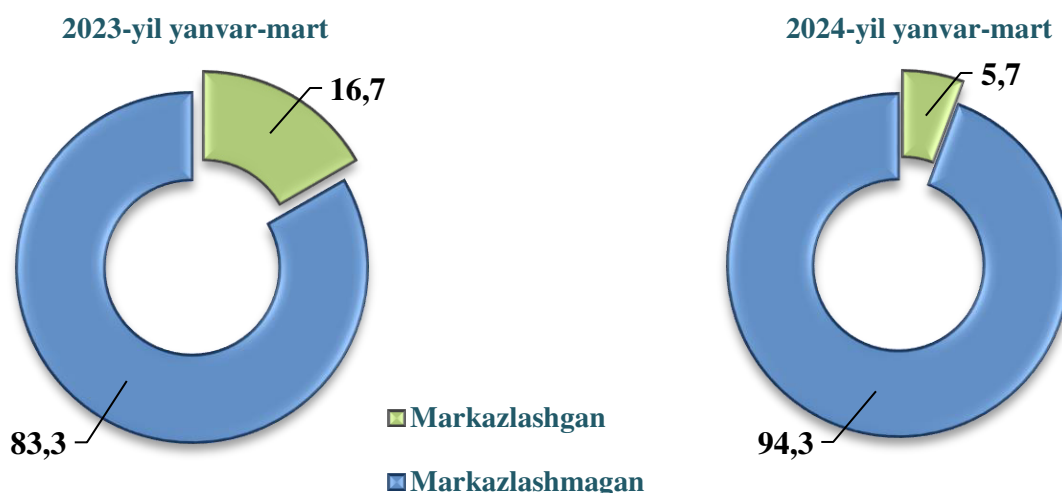
(2024- yil yanvar – mart oylarida)

	<i>mlrd. so'm</i>	<i>o'sish sur'ati, %</i>	<i>yakunga nisbatan %</i>
Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar	2489,6	137,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>			
Markazlashgan investitsiyalar:	143,2	46,7	5,7
byudjet mablag'lari	43,6	30,6	1,7
Suv ta'minoti va kanalizatsiya tizimlarini rivojlantirish jamg'armasi	15,8	148,3	0,6
tiklanish va taraqqiyot fondi mablag'lari	-	-	-
hukumat kafolati ostida chet el kreditlari	83,8	54,8	3,4
Markazlashmagan investitsiyalar:	2346,4	155,4	94,3
korxonalarining o'z mablag'lari	298,9	96,1	12,0
aholi mablag'lari	449,7	131,4	18,1
xorijiy investitsiya va kreditlar	1505,8	172,6	60,5
<i>shundan:</i>			
to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiya	210,3	54,1	8,4
tijorat bank kreditlari va boshqa qarz mablag'lari	92,0	103,2	3,7

Moliyalashtirish manbalari bo'yicha asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarda tarmoqlar kesimida eng katta ulush xorijiy investitsiya va kreditlar 60,5 foizni, aholi mablag'lari 18,1 foizni, korxonaning o'z mablag'lari 12,0 foizni tashkil qildi.

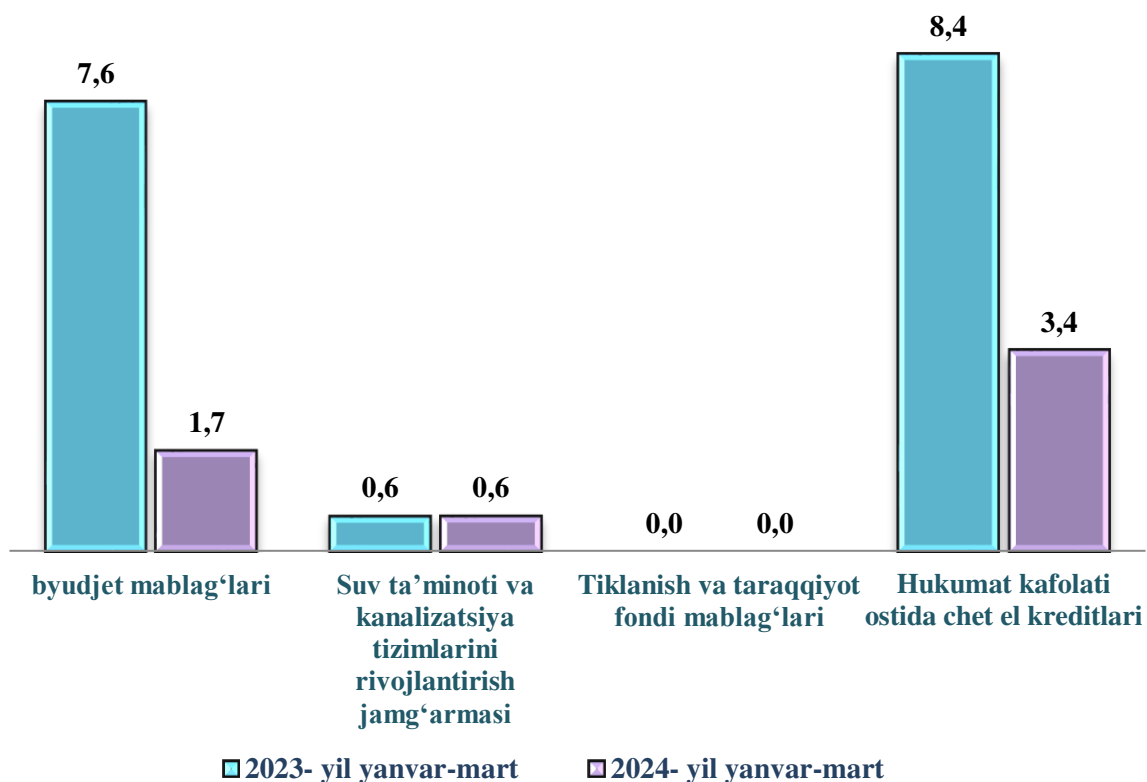
Eng kam ulush Suv ta'minoti va kanalizatsiya tizimlarini rivojlantirish jamg'armasi 0,6 foizni, tijorat bank kreditlari va boshqa qarz mablag'lar 3,7 foizni tashkil qildi.

Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarda markazlashgan va markazlashmagan investitsiyalarning ulushlari

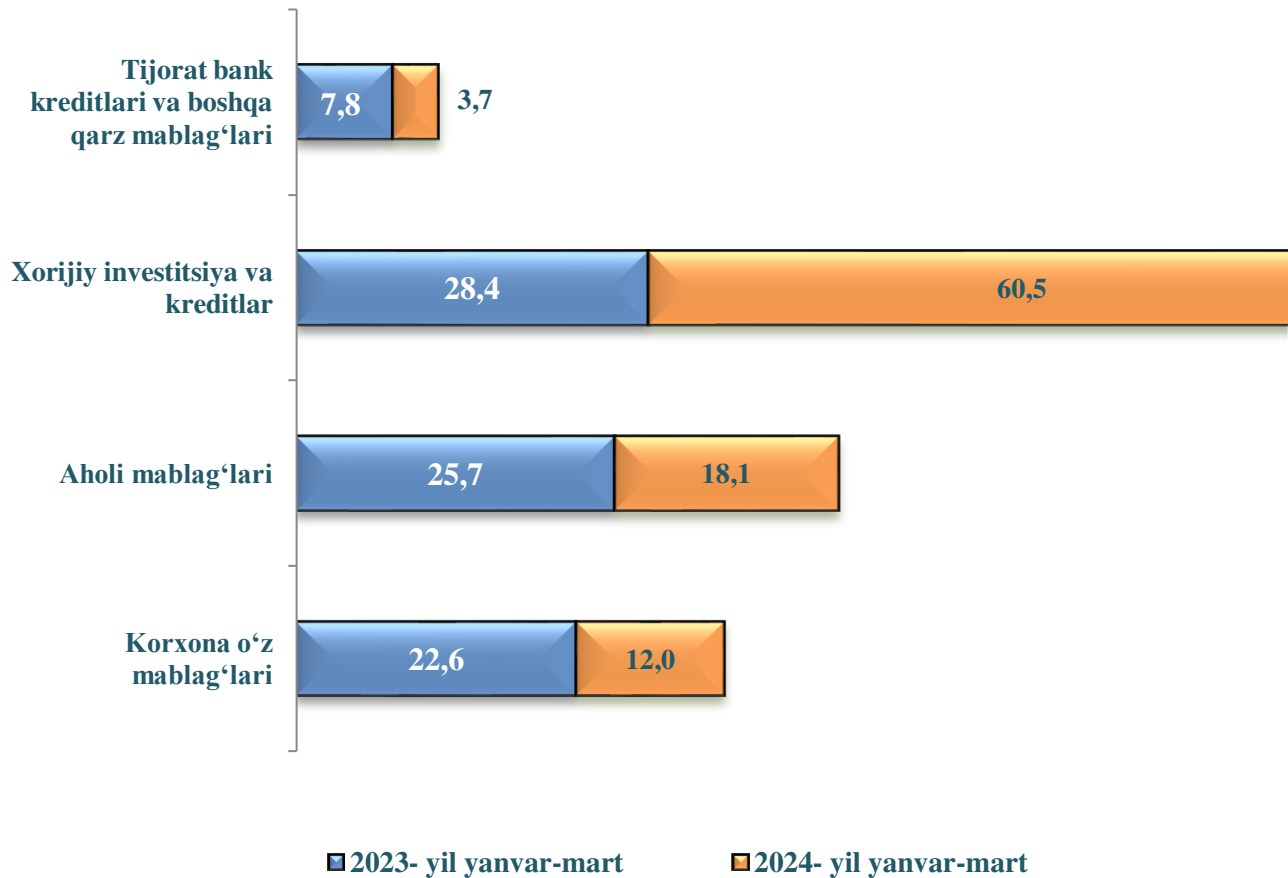
Viloyatda asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarda markazlashgan va markazlashmagan investitsiyalarning ulushlari 2023- yil yanvar-mart oylarida mos ravishda 16,7 % va 83,3 % ni tashkil qilib, ushbu ko‘rsatkichlarning ulushlari o‘tgan yilning shu davrida 5,7 % va 94,3 % ni tashkil qildi.

Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning markazlashgan moliyalashtirish manbalari (ulushi % da)

2023- yilning shu davri bilan solishtirganda O‘zbekiston Respublikasi kafolati ostidagi xorijiy investitsiyalar ulushi 5,0 %, va mos ravishda Respublika byudjeti mablag‘larining ulushi 5,9 % punktga kamaygan.

Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning markazlashmagan moliyalashtirish manbalari (ulushi, % da)

Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning markazlashmagan moliyalashtirish manbalari bo‘yicha korxonaga o‘z mablag‘lari 12 foizni (2023-yil yanvar-martda 22,6 foiz), aholi mablag‘lari 18,1 foizni (2023-yil yanvar-martda 25,7 foiz), xorijiy investitsiya va kreditlar 60,5 foizni (2023-yil yanvar-martda 28,4 foiz), tijorat bank kreditlari va boshqa qarz mablag‘lari 3,7 foizni (2023-yil yanvar-martda 7,8 foiz) tashkil qildi.

Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning markazlashmagan moliyalashtirish manbalarida eng katta ulush xorijiy investitsiya va kreditlar 60,5 foizni, eng kam ulush tijorat bank kreditlari va boshqa qarz mablag‘lari 3,7 foizni tashkil qildi.

Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning moliyalashtirish manbalari bo'yicha tarkibi

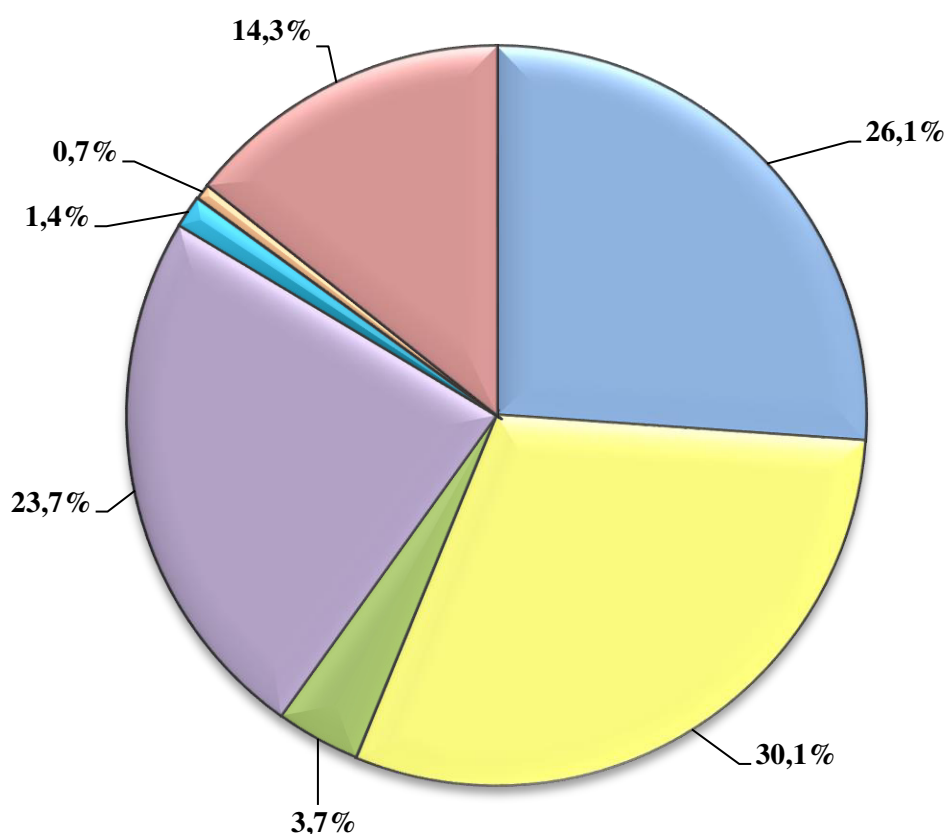
Shahar va tumanlar nomi	Jami investitsiyalar mlrd. so'm	Shu jumladan moliyalashtirish manbalari bo'yicha: (mlrd. so'm)					
		Respublika byudjeti	Suv ta'minoti va kanalizatsiya tizimlarini rivojlantirish jamo'armasi	Korxonona va aholi mablag'i	Tijorat bank kreditlari va boshqa qarz mablag'lari	Xorijiy investitsiya va kreditlar	Tiklanish va taraqqiyot jang'armasi
Xorazm viloyati	2 489,6	43,6	15,8	298,9	541,7	1589,6	-
<i>Shahar va tumanlar:</i>							
Urganch sh.	330,6	13,1	-	137,4	54,9	125,3	-
Xiva sh.	597,3	1,7	-	9,2	34,0	552,5	-
Bog'ot	112,8	2,8	8,9	13,3	35,9	51,9	-
Gurlan	53,2	3,5	-	2,1	42,1	5,5	-
Qo'shko'pir	218,5	2,4	-	3,8	42,4	169,9	-
Urganch	332,1	2,3	-	11,5	80,6	237,7	-
Hazorasp	77,4	0,3	-	11,9	57,8	7,4	-
Tuproqqal'a	38,1	7,7	-	9,3	15,8	5,3	-
Xonqa	93,5	3,5	-	28,8	48,4	12,8	-
Xiva	230,2	2,6	4,0	5,2	28,1	190,3	-
Shovot	95,9	0,2	-	61,3	31,9	2,5	-
Yangiariq	50,1	2,4	1,4	2,6	33,1	10,6	-
Yangibozor	259,9	1,1	1,5	2,5	36,8	218,1	-

**Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha 2024- yilning yanvar–mart oylarida
asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar hajmi**

	<i>mld. so'm</i>	<i>Jamiga nisbatan % da</i>
Jami:	2 489,6	100,0
Qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi	649,9	26,1
Ishlab chiqarish sanoati	745,9	30,1
Qurilish	34,3	1,4
Ulgurji va chakana savdo, motorli transport vositalar va mototsikllarni ta'mirlash	92,5	3,7
Tashish va saqlash	590,7	23,7
Ta'lim	17,5	0,7
Jami faoliyat turlaridan tashqari: turar joy qurilishiga investitsiyalar	-	-
Boshqa faoliyat turlari	358,8	14,3

Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning 79,9 % dan ortig'i quyidagi iqtisodiy faoliyat turlariga yo'naltirildi: ishlab chiqarish sanoati (30,1), qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi (26,1 %) va tashish va saqlash sohasi (23,7%) ni tashkil qildi.

2024- yilning yanvar – mart oylarida iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar tarkibi

- Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi
- Ishlab chiqarish sanoati
- Ulgurji va chakana savdo, motorli transport vositalar va mototsikllarni ta‘mirlash
- Tashish va saqlash
- Qurilish
- Ta‘lim

Asosiy kapitalga kiritilgan xorijiy investitsiya va kreditlar

2024- yilning yanvar–mart oylarida 1589,6 mlrd. so‘m (dollar ekvivalentida 127,2 mln. AQSH dollar) yoki o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 172,6 % asosiy kapitalga xorijiy investitsiya va kreditlar o‘zlashtirildi.

Xorijiy investitsiya va kreditlarning eng katta ulushi Xiva shahrida (34,8 %), Urganch tumanida (14,9 %) va Yangibozor tumanida (13,7 %) kuzatildi.

**Xorijiy investitsiyalarni o‘zlashtirish,
kreditlarni qo‘shgan holda**

Shahar va tumanlar nomi	Xorijiy investitsiyalar o‘zlashtirildi, mlrd. so‘m		Xorijiy investitsiyalar, nisbatan % da	
	jami	shu jumladan, kreditlar	jamiga	asosiy kapitalga investitsiyalar

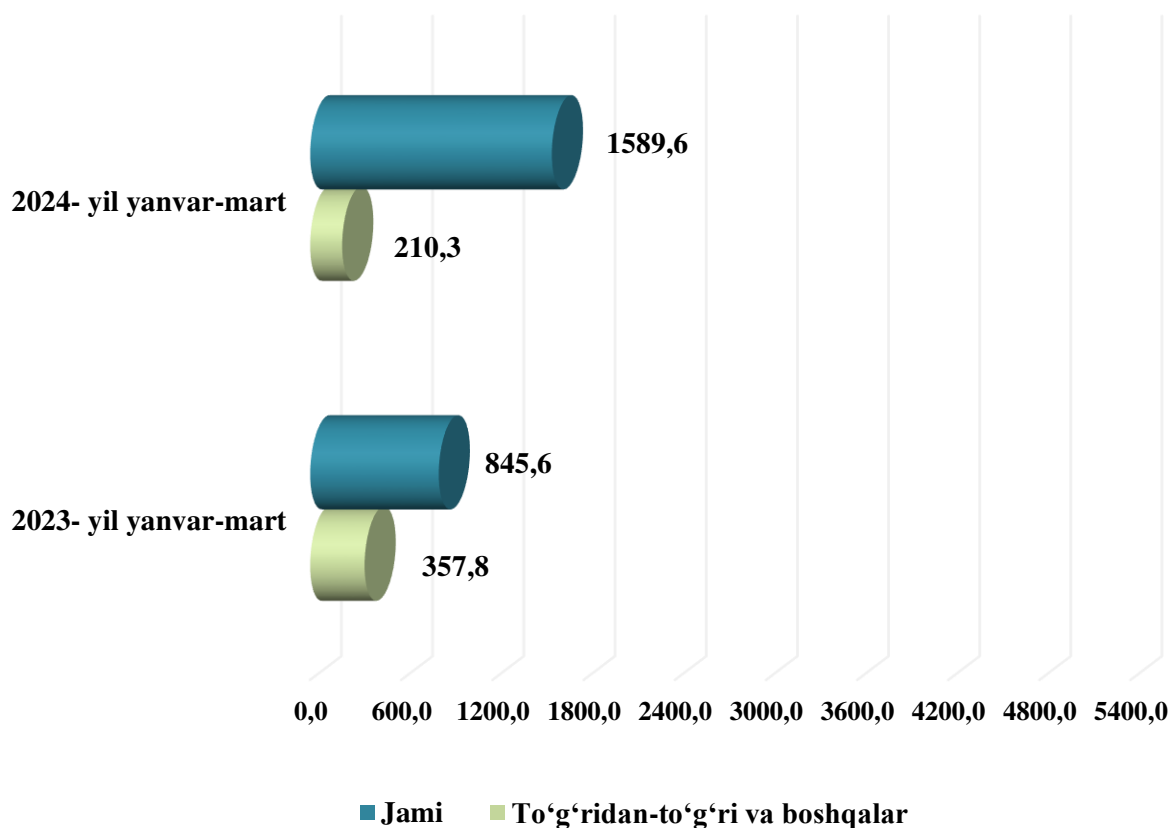
Xorazm viloyati	1 589,6	1 379,3	100,0	63,8
------------------------	----------------	----------------	--------------	-------------

shahar va tumanlar:

Urganch sh.	125,3	28,1	7,9	37,9
Xiva sh.	552,5	499,0	34,9	92,5
Bog‘ot	51,9	51,9	3,4	46,0
Gurlan	5,5	5,5	0,3	10,4
Qo‘shko‘pir	169,9	169,9	10,8	77,8
Urganch	237,7	237,7	14,5	71,6
Hazorasp	7,4	7,4	0,5	9,5
Tuproqqal‘a	5,3	5,3	0,3	13,9
Xonqa	12,8	12,8	0,8	13,7
Xiva	190,3	190,3	12,0	82,7
Shovot	2,6	2,6	0,2	2,7
Yangiariq	10,3	10,3	0,6	20,7
Yangibozor	218,1	168,8	13,8	83,9

Viloyatda xorijiy investitsiya va kreditlarning jami asosiy kapitalga o‘zlashtirilgan investitsiyalardagi ulushi 63,8 % ni tashkil qildi. Eng ko‘p ulushlar Xiva sh. (92,5 %), Yangibozor tumani (83,9 %), Xiva tumaniga (82,7 %), Qo‘shko‘pir tumani (77,8 %) va Urganch tumani (71,6 %) ga to‘g‘ri keladi. Eng kam ulush Gurlan (10,4 %), Xazorasp tumani (9,5 %) va Shovot tumanlariga (2,2 %) to‘g‘ri kelmoqda.

Xorijiy investitsiya va kreditlarni o'zlashtirish (mlrd.so'm)

Jami o'zlashtirilgan xorijiy investitsiya va kreditlar umumiy hajmiga nisbatan O'zbekiston Respublikasi kafolati ostidagi xorijiy kreditlar 3,4 % yoki 83,7 mlrd so'mni, xorijiy investitsiya va kreditlar – 63,8 % yoki 1589,6 mlrd so'mni, shundan to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiya 210,3 mlrd so'mni tashkil qildi.

Ijtimoiy soha obyektlarini qurish

2024- yil yanvar-mart oylarida umumiy maydoni 212,2 ming kv.m. bo'lgan 735 ta (2023- yilning yanvar- martiga nisbatan 122,0 %) shu jumladan qishloq joylarida 188,4 ming kv.m. (120,7 %) uy-joy foydalanishga topshirildi. Turar joy qurilishiga o'zlashtirilgan investitsiyalar 276,5 mlrd. so'mni yoki jami investitsiyalardagi ulushi 9,0 % ni tashkil qildi.

2024- yil yanvar– mart oylarida ishga tushirilgan turar joylar

<i>Shahar va tumanlar nomi</i>	<i>Barcha moliyalashtirish hisobidan:</i>			
	<i>Ishga tushirildi</i>		<i>Ulardan yakka tartibdagi turar joylar</i>	
	<i>ming kv.metr</i>	<i>2023- yil mos davriga nisbatan % da</i>	<i>ming kv.metr</i>	<i>2023- yil mos davriga nisbatan % da</i>
Xorazm viloyati	212,2	122,0	212,2	122,0
<i>Shahar va tumanlar:</i>				
Urganch sh.	16,0	130,2	16,0	130,2
Xiva sh.	7,8	138,3	7,8	138,3
Bog‘ot	13,5	94,2	13,5	94,2
Gurlan	16,2	133,5	16,2	133,5
Qo‘shko‘pir	17,5	134,1	17,5	134,1
Urganch	45,4	116,5	45,4	116,5
Hazorasp	19,9	139,5	19,9	139,5
Tuproqqal‘a	5,1	98,6	5,1	98,6
Xonqa	17,6	131,7	17,6	131,7
Xiva	11,0	95,1	11,0	95,1
Shovot	15,8	127,7	15,8	127,7
Yangiariq	10,0	128,1	10,0	128,1
Yangibozor	16,4	126,4	16,4	126,4

Yangi qurilish va rekonstruksiya hisobiga turar joylar va ijtimoiy obyektlarni ishga tushirish

	<i>Barcha moliyalashtirish hisobidan:</i>			
	<i>Ishga tushirildi</i>		<i>2023- yilning mos davriga nisbatan % da</i>	
	<i>jami</i>	<i>shu jumladan qishloq joylardi</i>	<i>Jami</i>	<i>shu jumladan qishloq joylardi</i>
Turar joylar umumiy maydoni, ming kv.metr	212,2	188,4	122,0	120,7
ulardan:				
yakka tartibdagi turar joylar	212,2	188,4	122,0	120,7
Namunaviy loyihalar asosida qurilgan yakka tartibdagi turar joylar	-	-	x	x
Poliklinikalar (QVPlarni qo‘shgan holda), qatnov	-	-	x	x
Umumta‘lim va ixtisoslashtirilgan maktablar, o‘quvchi o‘rni	-	-	x	x
Suv tarmog‘i, km	76,6	73,2	96,5	103,1
Gaz tarmog‘i, km	-	-	-	-

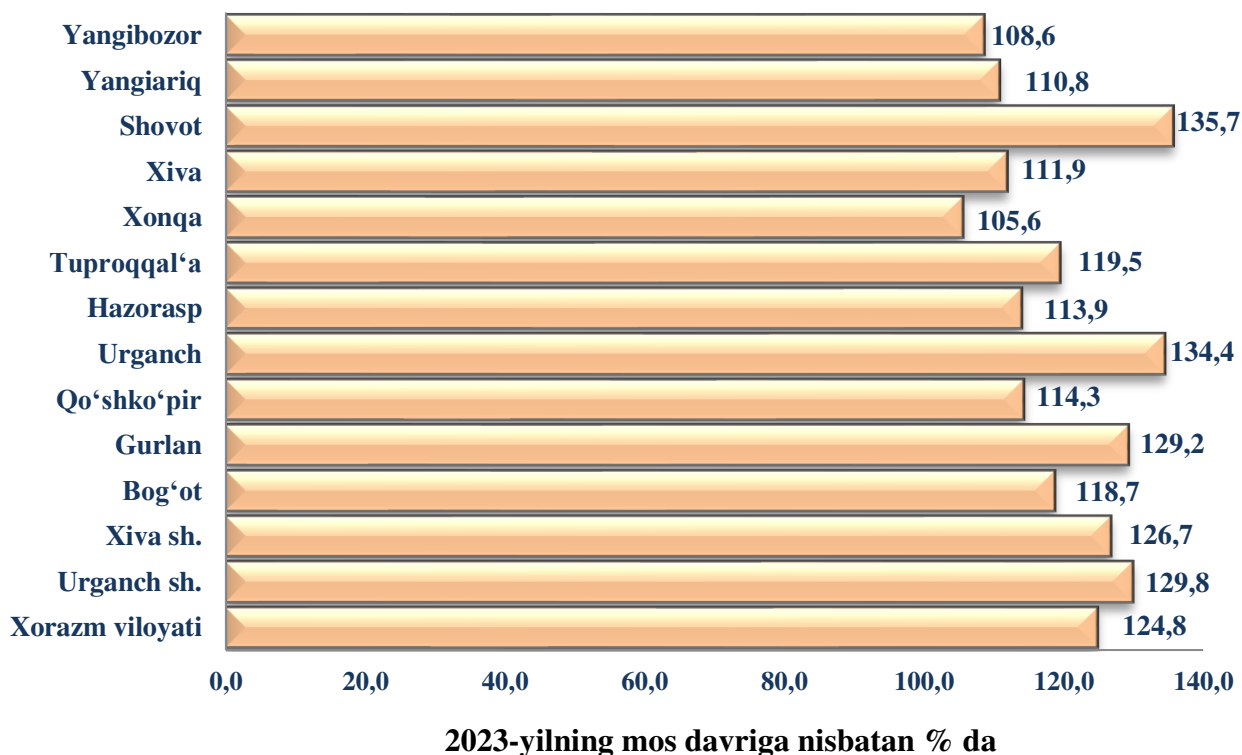
Ichimlik suvi tarmoqlari qurilishiga 2023- yilning yanvar- mart oylarida 24,2 mlrd. so‘m investitsiya o‘zlashtirildi.

Gaz tarmoqlari qurilishiga 2023- yilning yanvar- mart oylarida investitsiya mablag‘lari o‘zlashtirilmagan.

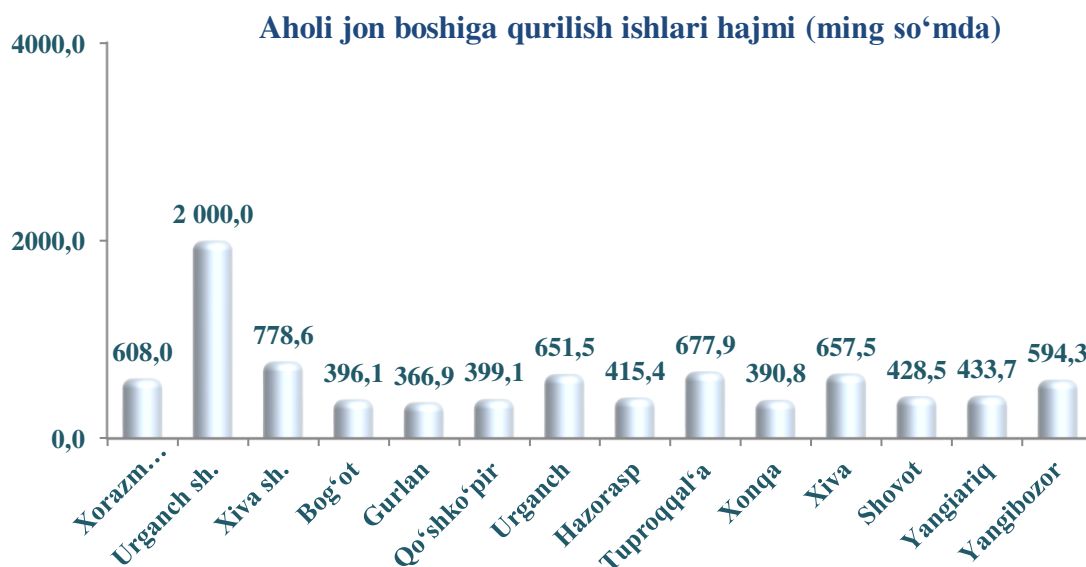
Qurilish ishlari

2024- yil yanvar- mart oylarida 1 215,6 mlrd. soʻmlik qurilish ishlari bajarilib, oʻtgan yilning shu davriga nisbatan 124,8 % ni tashkil etdi.

Shahar va tumanlar kesimida qurilish ishlari oʻsish surʻati

Qurilish ishlari boʻyicha yuqori oʻsish surʻatlari quyidagi shahar va tumanlarda: Urganch tumani 174,4 %, Shovot tumanida 135,7 % va Urganch shahrida 129,8 %, oʻsish kuzatildi.

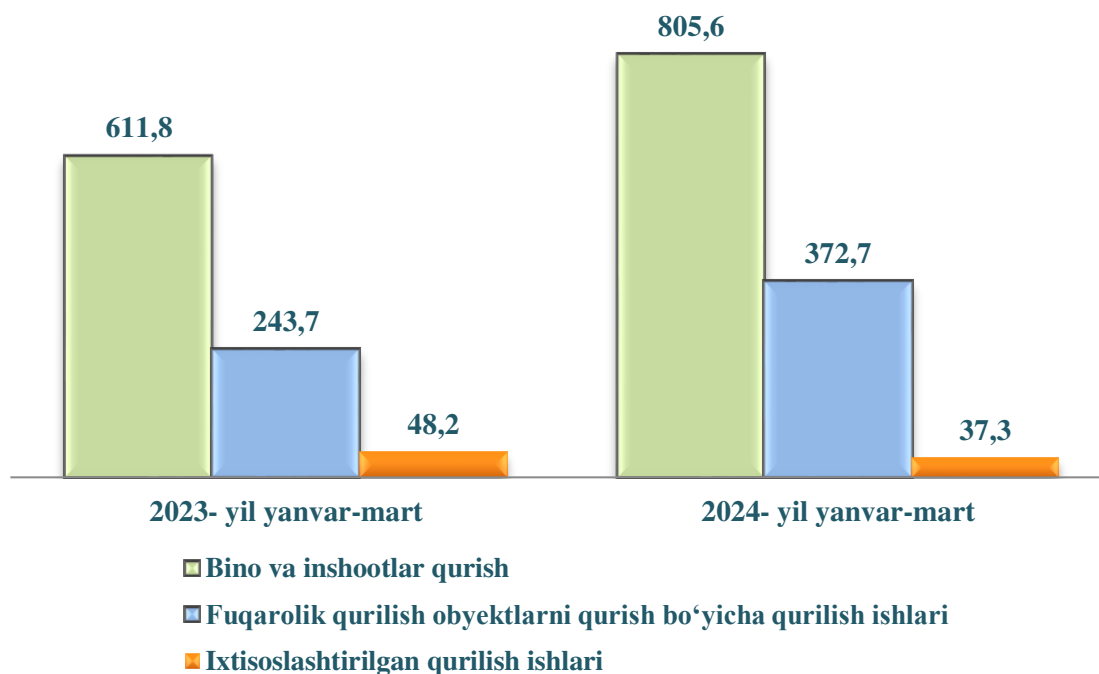

Mulkchilik shakllari bo'yicha qurilish ishlari tarkibi

	yanvar–mart	
	2023- y.	2024- y.
Qurilish ishlari, mlrd. so'm	903,7	1 215,6
<i>shu jumladan:</i>		
davlat	845,3	140,1
nodavlat	58,4	1 075,5

Nodavlat mulkchilik shaklidagi tashkilotlar tomonidan 1 075,5 mlrd. so'mlik qurilish ishlari amalga oshirilib, jami qurilish ishlari hajmidagi ulushi 88,5 % ni (2023- yil yanvar-martga nisbatan o'sish sur'ati 127,2 %) tashkil qildi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha qurilish ishlari hajmi (mlrd. so'm)

Qurilish ishlari umumiy hajmining 66,2 %i binolar va inshootlarni qurish bo'yicha qurilish ishlari, 30,7 %i fuqarolik qurilishi obyektlarini qurish bo'yicha qurilish ishlari va 3,1 %i ixtisoslashtirilgan qurilish ishlariga to'g'ri keldi. Shu jumladan, umumiy hajmdan 78,5 %i yangi qurilish, rekonstruksiya, kengaytirish, texnik qayta qurollantirish hajmiga to'g'ri keladi.

Hududlar kesimida qurilish ishlari mulkchilik shakllari bo'yicha

<i>Shahar va tumanlar nomi</i>	<i>Jami, mlrd.so'm</i>	<i>shu jumladan mulkchilik shakllari bo'yicha, jami hajmga nisbatan % da</i>	
		<i>davlat</i>	<i>nodavlat</i>
Xorazm viloyati	1215,6	11,5	88,5
Urganch sh.	306,9	18,6	81,4
Xiva sh.	77,0	4,5	95,5
<i>tumanlar:</i>			
Bog'ot	69,9	19,3	80,7
Gurlan	57,8	2,3	97,7
Qo'shko'pir	72,8	8,0	92,0
Urganch	139,4	12,8	87,2
Hazorasp	85,7	5,1	94,9
Tuproqqal'a	40,3	25,8	74,2
Xonqa	77,7	7,3	92,7
Xiva	102	7,8	92,2
Shovot	77,4	3,9	96,1
Yangiariq	53,5	4,4	95,6
Yangibozor	55,1	13,5	86,5

**Shahar va tumanlar kesimida iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha
qurilish ishlari hajmi (mlrd. so'm)**

	<i>Qurilish ishlari, xizmatlar jami</i>	<i>shu jumladan iqtisodiy faoliyat turlari:</i>		
		<i>Bino va inshootlar qurilishi</i>	<i>Fuqarolik qurilishi obyektlari</i>	<i>Ixtisos- lashtirilgan qurilish ishlari</i>
Xorazm viloyati	1215,6	805,6	372,7	37,3
Urganch sh.	306,9	129,9	163,8	13,2
Xiva sh.	77	51,4	24,3	1,3
<i>tumanlar:</i>				
Bog'ot	69,9	46,8	22	1,1
Gurlan	57,8	49,4	7,8	0,6
Qo'shko'pir	72,8	55,1	17,2	0,5
Urganch	139,4	86,1	46	7,3
Hazorasp	85,7	72,7	9,2	3,8
Tuproqqal'a	40,3	27,6	12	0,7
Xonqa	77,7	61,1	12,5	4,1
Xiva	102	61,9	38,5	1,6
Shovot	77,4	71,8	3	2,6
Yangiariq	53,5	49,3	4	0,2
Yangibozor	55,1	42,5	12,4	0,2

Viloyatda bajarilgan qurilish ishlarining iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha asosiy qismi bino va inshootlar qurilishi (805,6 mlrd. so'm) ga to'g'ri kelib, viloyat umumiy hajmida 66,2 %ni tashkil qildi. Shu bilan birga, fuqarolik qurilishi (372,7 mlrd. so'm) ob'ektlari bo'yicha bajarilgan qurilish ishlari viloyat umumiy hajmining 30,7 %ni hamda ixtisoslashtirilgan qurilish (37,3 mlrd. so'm) ishlari 3,1 % ni tashkil etdi.

Statistik ko'rsatkichlarga izohlar

Nomoliyaviy aktivlarga kiritilgan investitsiyalar – bu real mablag'larni yaratishga yo'naltirilgan investitsiyalar bo'lib, quyidagilarni o'z ichiga oladi: asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar, kapital ta'mirlashga xarajatlar, nomoddiy aktivlarga kiritilgan investitsiyalar (patentlar, litsenziyalar, dasturiy mahsulotlar, er maydonlaridan va tabiiy resurslardan foydalanish huquqlari va boshqalar).

Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarga - barcha turdagi qurilish ishlariga qilingan xarajatlar; asbob-uskunalarini montaj qilish bo'yicha xarajatlar; mashina, asbob-uskunalar (montaj talab etiladigan va talab etilmaydigan), transport vositalari, jihoz va xo'jalik inventarini sotib olish; boshqa kapital ishlar va xarajatlar kiradi. Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar hajmlari to'g'risidagi ma'lumotlar, ilgari boshqa tashkilotlarning asosiy fondlarida hisobga olingan asbob-uskunalar, binolar va inshootlar (yoki ularning ehtiyot qismlari)ni sotib olishga qilingan xarajatsiz keltirilgan.

Chet el investitsiyalari – asosan kelgusida foyda olish maqsadida O'zbekiston Respublikasi hududidagi korxonalar va tashkilotlarga kiritilgan chet el kapitali.

Investorlar – yuridik va jismoniy shaxslar bo'lib, qarorlarni qabul qiluvchi va o'z mablag'lari, qarz mablag'lari yoki jalb qilingan mablag'larni investitsiya ko'rinishida investitsion loyihalarga kiritishni amalga oshiruvchi hamda ulardan maqsadli foydalanilishini ta'minlab beruvchi investitsion faoliyat sub'ektlari hisoblanadi.

To'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar – bu korxonaga to'liq egalik qiluvchi yoki korxonalar aksionerlik kapitalining 10 foizidan kam bo'lmagan qismini nazorat qiluvchi, ya'ni korxonani boshqarishda ishtirok etish huquqiga ega bo'lgan, to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investor yuridik yoki jismoniy shaxs tomonidan kiritilgan investitsiyalar.

Buyurtmachilar – investitsion jarayonning qatnashchilari. Buyurtmachi sifatida investorning o'zi, shuningdek investor tomonidan amaldagi korxonalarni, binolarni, inshootlarni yangi qurilishi, qayta ta'mirlash, kengaytirish va texnik qayta qurollantirishni amalga oshirishlari uchun vakil etib tayinlangan jismoniy va yuridik shaxslar faoliyat ko'rsatishlari mumkin. SHu bilan birga buyurtmachi investitsion jarayon qatnashchilarining tadbirkorlik va boshqa faoliyatiga, agarda ular orasidagi shartnomada nazarda tutilmagan bo'lsa aralashmasliklari lozim.

Pudratchi – kapital qurilish uchun pudrat shartnomasi asosida bino va inshootlarni qurish bo'yicha qurilish-montaj, qayta ta'mirlash, kapital ta'mirlash hamda texnologik va boshqa uskunalarini montaj qilish, sozlash va boshqa pudrat ishlarini bajarish bilan shug'ullanadi.